

თოჯინა როგორც მასკულინური ემანსიპაციის იარაღი ამერიკულ და
საბჭოთა-ქართულ კინოში (თოჯინები იცინიან და ბარბის მაგალითზე)

გიორგი მიქაბაძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე კინომცოდნეობის მაგისტრის
აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

პროგრამა: კინომცოდნეობა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თეო ხატიაშვილი, პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2025

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

გიორგი მიქაბაძე

19.06.2025.

აბსტრაქტი

ეს თეზისი იკვლევს ორ ფილმს გრეტა გერვიგის *Barbie* (2023) და ნიკოლოზ სანიშვილის *თოჯინები იცინიან* (1963) და იკვლევს, როგორ არის წარმოდგენილი მასკულინობა და რა ფუნქცია აქვს მათში თოჯინას. მიუხედავად იმისა, რომ ეს ფილმები განსხვავებული დროისა და კულტურის ნაწილია, ორივეში მთავარი პერსონაჟები კაცები არიან, რომლებიც საკუთარ იდენტობასთან დაკავშირებული კრიზისის დაძლევის ცდილობენ.

კვლევის თეორიული ჩარჩო ეყრდნობა ორ ძირითად თეორიას: რეივინ კონელის მასკულინობის ტიპოლოგიას (ჰეგემონური, კომპლიციტური, დაქვემდებარებული, მარგინალური) და ლორა მალვის თეორია კინოში მზერის შესახებ.

თოჯინა, ტრადიციულად, ასოცირდება ქალის ობიექტიფიკაციასა და კონტროლთან, როგორც პასიური ფიგურა, რომელიც სოციალური მოლოდინების მიხედვით ყალიბდება. თუმცა, ამ ორ ფილმში ის კაცი პერსონაჟების კრიზისისა და თვითშემეცნების საშუალებას წარმოადგენს, ობიექტს, რომელიც ადრე ქალის დაქვემდებარებისთვის იყო განკუთვნილი, ახლა კი კაცის ემანსიპაციის ინსტრუმენტად გარდაიქმნება.

ნაშრომი ავსებს არსებულ სიცარიელეს ქართულ კინოკრიტიკაში და სთავაზობს გენდერული თვალსაზრისით ახალ წაკითხვას ნაკლებად გაანალიზებულ საბჭოთა ქართულ ფილმს.

საკვანძო სიტყვები: *ბარბი, თოჯინები იცინიან, კონელის მასკულინობები, მალვის მზერა*

Abstract

This thesis explores two films: Greta Gerwig's *Barbie* (2023) and Nikoloz Sanishvili's *The Dolls Are Laughing* (*Tojinebi Itsinian*) and examines how masculinity is represented and what role the doll plays in each. Although the films come from different historical and cultural contexts, both center around male protagonists who grapple with a crisis of identity.

The analysis draws on two theoretical frameworks: Raewyn Connell's typology of masculinities (hegemonic, complicit, subordinated, marginalized) and Laura Mulvey's theory of the gaze in cinema.

Traditionally, the doll is associated with the objectification and control of women — a passive figure shaped by social expectations. However, in these two films, the doll becomes a means for male characters to confront their crises and gain self-awareness. An object once intended to subjugate women is transformed into a tool for male emancipation.

This thesis fills a gap in Georgian film criticism and offers a gender-based interpretation of a lesser-studied Soviet Georgian film.

Keywords: *Barbie*, *The Dolls Are Laughing*, Connell's masculinities, Mulvey's gaze